

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ

סֵדֵר

לְמוֹד יוֹמֵי יְרוּשָׁלַיִם

בְּמִקְוֵה וּפְיֻסוּק מְלֵא

הוֹצָאָה מִיַּחַדָּת בְּעֶבֶר הַסִּידִי בְּרִכְלֵב תִּלְמוּדֵי חֵיכַל הַקֹּדֶשׁ

שְׁלוֹמֻדִים עַל פִּי הַדְרָכַת

מֶרֶן מוֹהֲרָא"ש שְׁלִיט"א

הַמְעוֹרָר לְלַמֵּד עַל פִּי סֵדֵר הַדָּרֵךְ הַלְמוּד שֶׁל רַבְנֵי הַקְּדוּשׁ מוֹהֲר"ן זי"ע

לְהִיּוֹת בְּכָל חֶלְקֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה (שִׁיחוֹת הַר"ן סִימָן כ"ח; ע"ו)

מִסְכֵּת תְּרוּמוֹת דְּפִים י"ט - כ"ה

לְמוֹד לְיָמֵי שָׁבוּעַ פְּרִשְׁתַּת מִקֶּץ

כ"ב פְּסָלִיו - כ"ח פְּסָלִיו

שְׁנַת תשע"ה

יום ראשון – כ"ב בסליו

[דף י"ט ע"א]

אָלָא טַעמָא דְרַבֵּי שְׁמַעוֹן בֶּן לָקִישׁ, מַכְיִוֵן דְּוֵי אָמַר: כָּל הַטָּבֵל עָלָה
בְּיָדוֹ, מַה בֵּין מוֹצֵיא מִמְּנוֹ עָלָיו, מַה בֵּין מוֹצֵיא מִמְּנוֹ לְמָקוֹם
אַחֵר!

מִי בְּדוֹן? בְּשֵׁנֵתְקַן רֹבּוֹ שֶׁל כְּרִי.

לֹא נִתְקַן רֹבּוֹ שֶׁל כְּרִי – פְּלוּגָתָא דְּהוֹזְקִיהּ וְרַבֵּי יוֹחָנָן. דְּאָמַר רִישׁ
לָקִישׁ בְּשֵׁם הוֹזְקִיהּ: טָבֵל – כְּטַל בְּרֹב. וְרַבֵּי יוֹחָנָן אָמַר: אֵינִן הַטָּבֵל
כְּטַל בְּרֹב. מַכְיִוֵן שְׁנֵתָן דַּעְתוֹ לְהַפְרִישׁ – נִסְתַּיְימָה כָּל הַיִּטָּה
וְהַיִּטָּה בְּמָקוֹמָה.

וְאֵית דְּבַעֵי מֵימַר כְּהָדָא דְּתַנִּי רַבֵּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב. דְּתַנִּי רַבֵּי
אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב: אֵינִי מוֹצֵיא לֹא עָלָיו וְלֹא עַל מָקוֹם אַחֵר. עַד
כְּדוֹן לֹא נִתְקַן רֹבּוֹהָ שֶׁל כְּרִי. נִתְקַן רֹבּוֹהָ שֶׁל כְּרִי וַיִּיבֵא כְּהָדָא
הָיוּ לְפָנָיו שְׁנֵי כְּרִיִּים, אַחַת הַפְרִישׁ מִמְּנוֹ מִקְצַת תְּרוּמוֹת

ומעשרות, ואחת הפריש מִמֶּנּוּ מִקְצַת תְּרוּמוֹת וּמַעֲשָׂרוֹת, מֵהוּ שִׁיתָרוֹם מִזֶּה עַל זֶה? תְּלִמְדוּי דְרַבִּי הֵיִיא רֹבָא שְׂאֵלוֹן לְרַבִּי הֵיִיא רֹבָא, אָמַר לוֹן: הַכֶּסֶּיל חוֹבֵק אֶת יָדָיו וְאוֹכֵל אֶת בְּשָׂרוֹ. רַבִּי לְעֹזַר בְּשֵׁם רַבִּי הֵיִיא רַבָּה: אִין תּוֹרְמִין וְלֹא מַעֲשָׂרִין מִזֶּה עַל זֶה.

הַלָּכָה ב' מִתְנִי' מִי שְׁחִיו פִּירוֹתָיו בְּמִגְוָרָה, וְנָתַן סָאָה לְבֵן לְוִי וְסָאָה לְעַנִּי – מִפְּרִישׁ עַד שְׂמוֹנֶת סָאִין וְאוֹכְלֵן; דְּבַרִּי רַבִּי מֵאִיר. וְחֻכְמִים אוֹמְרִים: אִינוּ מִפְּרִישׁ אֶלָּא לְפִי חֻשְׁבוֹן.

גְּמָרָא רַבִּי לְעֹזַר בְּשֵׁם רַבִּי הוֹשַׁעְיָה: עָשׂוּ אוֹתוֹ כְּפוֹעֵל שְׂאִינוּ מֵאֲמִין לְכַעַל הַבֵּית.

[דף י"ט ע"ב]

פְּשִׁיטָא הָדָא מֵילְתָּא: נְשָׂרְפוּ הַפִּירוֹת – הַתְּרוּמָה בְּמִילָה. נְשָׂרְפָה הַתְּרוּמָה, לְכַשְׂיֵאָכְלוּ הַפִּירוֹת – קִדְשָׁה הַתְּרוּמָה לְמִפְּרַע.

הַלָּכָה ג' מִתְנִי' שִׁיעוֹר תְּרוּמָה: עֵין יָפָה – אֶחָד מֵאַרְבָּעִים. בֵּית שְׂמַאי אוֹמְרִים: אֶחָד מִשְׁלָשִׁים.

וְהַבֵּינוּנִית – אֶחָד מִחֲמִשִּׁים. וְהַרְעָה – אֶחָד מִשְׁשִׁים.

תָּרַם וְעָלָה בְּיָדוֹ אֶחָד מִשְׁשִׁים – תְּרוּמָה וְאִינוּ צָרִיךְ [לְהוֹסִיף] לְתֵרוֹם. הַנּוֹר וְהוֹסִיף – חַיִּיב בַּמַּעֲשָׂוֹת. עָלָה בְּיָדוֹ מִשְׁשִׁים וְאֶחָד – תְּרוּמָה, וְיַחֲזוֹר וְיִתְרוֹם כְּמוֹ שֶׁהוּא לְמוֹד, בַּמִּידָה בַּמִּשְׁקָל וּבַמִּנְיָן. רַבִּי יְהוּדָא אָמַר: אֵף שְׁלֹא מִן הַמּוֹקֵף.

גמרא כְּתִיב (יחזקאל מה יג): **שְׁשִׁית הָאֵיפָה מִחֶמֶר הַחֲטִים וְשְׁשִׁיתָם הָאֵיפָה מִחֶמֶר הַשְּׁעָרִים.** יְכוּל תוֹרַם חֵיטִים אֶחָד מִשְׁשִׁים וְשְׁעוּרִים אֶחָד מִשְׁלֹשִׁים? תַּלְמוּד לֹא־מֵר (שם מד, ל): **וְכָל תְּרוּמָתוֹ.** שְׁיֵהוּ כָּל הַתְּרוּמוֹת שְׁוֹת.

שְׁמוּאֵל אָמַר: תֵּן שְׁשִׁית עַל שְׁשִׁיתָם, וְנִמְצָא תוֹרַם אֶחָד מֵאַרְבָּעִים.

בִּינְיָמִית אֶחָד מִחֲמִשִּׁים. אָמַר רַבִּי לְוִי: כְּתִיב (במדבר לא ל): **וּמִמַּחֲצִית בְּנֵי יִשְׂרָאֵל תִּקַּח אֶחָד אֶחָז מִן הַחֲמִשִּׁים.** כָּל שְׂאֵתָה אוֹתָהּ מִמְּקוֹם אַחֵר – הֵרִי הוּא כְּנֹת. מַה זֶה – אֶחָד מִן הַחֲמִשִּׁים, אֵף מַה שְׂאֵתָה אוֹתָהּ מִמְּקוֹם אַחֵר – הֵרִי הוּא כְּנֹת.

וְהִרְעָה אֶחָד מִשְׁשִׁים. דְּכִתִּיב: **שְׁשִׁית הָאֵיפָה מִחֶמֶר הַחֲטִים.**

יום שני – כ"ג בסליו

[דף כ' ע"א]

בית שמאי אומרים: משלשים. וששיתם האיפה מחומר השערים.
בינונית מארבעים, מן הדא דשמואל.

והרעה מחמשים. מן הדא דרבי לוי. דאמר רבי לוי בר חינאי: כל
המוציא מעשרותיו בתקנן – אינו מפסיד כלום. מה טעמא?
ועשירת החמר יהיה האיפה מן החמר יהיה מתכנתו.

לא צורכה דלא, כמה דנן אמרין: תרם ועלה בידו אחד מחמשים
[מששים] – תרומה ואין צריך לתרום, כן בית שמאי אומרים:
תרם ועלה בידו אחד מחמשים – תרומה ואין צריך לתרום.

אמר רבי חנינאי בר איסי: לא תני בר קפרא, אלא תרם ועלה
בידו מחמשים ועד ששים – תרומה ואין צריך לתרום.

רבי איסי בשם רבי יוחנן: בְּמִתְבּוּיִן לְפָטוֹר אֶת כְּרִיו. אָבֵל אִם
אֵינוֹ מִתְבּוּיִן לְפָטוֹר אֶת כְּרִיו – אֲפִילוֹ אֶחָד עַל אֶחָד.

בְּהֵנָּא אָמַר: כְּמוֹת שְׁהוּא לְמוֹד. רַבִּי יוֹחָנָן אָמַר: אֲפִילוֹ אֶחָד עַל
אֶחָד. וְהִתְנַיֵּן: כְּמוֹת שְׁהוּא לְמוֹד! שְׁלֵא לְפָחוּת.

אָמַר רַבִּי לְעֶזֶר: כְּמוֹת שְׁהוּא לְמוֹד – בְּמִדָּה. אִם נִתְבּוּיִן לְהוֹסִיף –
אֲפִילוֹ בְּמִדָּה.

רַבִּי יוֹנָה אָמַר: רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן לָקִישׁ בְּעֵי קוּמֵי רַבִּי יוֹחָנָן: תּוֹסֶפֶת
תְּרוּמָה מַה הִיא? אָמַר לִיה: כְּשׁוּם

[דף ב' ע"ב]

יְחִיד אֲנִי שׁוֹנֶה אוֹתָהּ! מַה? לְחַיִּיב אוֹ לְפָטוֹר? אֵין תֵּימַר לְחַיִּיב –
נִיחָא. אֵין תֵּימַר לְפָטוֹר, מַה אֵין רַבִּי יְהוּדָא דְאֵית לִיה שְׁלֵא מִן
חַמּוּקָא פָּטוֹר, רַבְּנָן דְּלִית לְהוֹן שְׁלֵא מִן חַמּוּקָא – לֹא כָּל שְׁבָן!

אֲתָא רַבִּי יוֹסִי, רַבִּי אִיסִי בְּשֵׁם רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן לָקִישׁ: תּוֹסֶפֶת
תְּרוּמָה – תְּיִיבַת בְּמַעֲשָׂרוֹת.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי: חַמּוּקָא אֲמָרָה בֶּן!

אמר רבי זעירא לרבי איסי: תיידא מתניתין? ולא אנגיביה. אמר ליה: ודלמא הודא דתנינן: תרם ועלה בידו מששים ואחד – תרומה ואינו צריך לתרום, ולא תני עליה: חזר והוסיף – תניב במעשרות.

עד כמה אדם פוטר טבלו דבר תורה? רבי יוחנן אמר: אחד למאה, בתרומת מעשר.

אמר ליה רבי יוחנן [יונתן]: מן מאן שמעיתיה? אמר ליה: מפילפול חבריאי.

שמעית דבית רבי ינאי אמרין: אפילו אחד מאלף.

אמר רבי מנא: לית כאן שיעורא! דכתיב (דברים יח, ד): ראשית דגנה תירשף ויצהרף – ואפילו כל שהוא.

הלכה ד'

מתני' האומר לשלוחו: "צא ותרום!" – תורם בדעתו של בעל הבית.

וְאִם אֵינּוּ יוֹדְעַ דְּעֵתוֹ שֶׁל בַּעַל הַבַּיִת – תּוֹרֵם כְּפִינוּנִית, אֶחָד מִחֻמְשֵׁים.

פַּחַת עֲשָׂרָה, אִו הוֹסִיף עֲשָׂרָה – תְּרוּמָתוֹ תְּרוּמָה.

אִם נִתְּכַוֵּינָה לְהוֹסִיף אֶפֶילוֹ אֶחָד – אֵינּוּ תְּרוּמָתוֹ תְּרוּמָה.

הַמְּרַבֵּה בְּתְרוּמָה, רַבִּי אֶלְיעֶזֶר אָמַר: אֶחָד מִעֲשָׂרָה, בְּתְרוּמַת מַעֲשֵׂר. יוֹתֵר מִכֵּאֵן – יַעֲשֶׂנָה תְּרוּמַת מַעֲשֵׂר עַל מָקוֹם אַחֵר.

רַבִּי יִשְׁמַעֵאל אָמַר: מְחַצֵּה חוּלִין וּמְחַצֵּה תְּרוּמָה.

רַבִּי טְרַפּוֹן וְרַבִּי עֲקִיבָה אָמְרִים: עַד שִׁישִׁייר שֵׁם חוּלִין.

גְּמָרָא עַד כְּדוֹן כְּשֶׁאָמַר לוֹ: "צֵא וּתְרוֹם לְדַעְתִּי!" הָיָה יוֹדְעַ דְּעֵתוֹ שֶׁל בַּעַל הַבַּיִת, וְלֹא אָמַר לוֹ "צֵא וּתְרוֹם לְדַעְתִּי"?

נִשְׁמַעֵינָא מִן הָדָא: אִם אֵינּוּ יוֹדְעַ דְּעֵתוֹ שֶׁל בַּעַל הַבַּיִת. מִפְּנֵי שֶׁאֵינּוּ יוֹדְעַ, הָא אִם יוֹדְעַ, אִף עַל פִּי שְׂלֵא אָמַר לוֹ – כְּמִי שֶׁאָמַר לוֹ.

אָמַר רַבִּי בּוֹן בַּר כְּהֵנָא: הַפּוֹחֵת אֶחָד מִעֲשָׂרָה – תְּרוּמָה.

יום שלישי – כ"ד בסליו

[דף כ"א ע"א]

והמוסיף אחד מעשרה – תרומה, אבל לא לחולין, שאין הפהת והתוספת שווין.

היאך עבדא? הוי יליף תרים חד מן חמשים. כד הוא תרים חד מן ארבעין – מפסיד ליה שיתא רובעין. כד הוא תרים חד מן שיתין – מתגר ליה ארבעה רובעין.

הכא את מר: תרומתו תרומה. והכא את מר: אין תרומתו תרומה! אמר רבי חנינא בריה דרבי הלל: כאן במתכוין לפחות, כאן במתכוין להוסף.

רבי חניי בעי קומי רבי יוסי: תנינן תפון (מעילה פרק ו, א): אמר לו: "תן להן חתיכה" והוא אומר: "טלו שתים שתים". והן נטלו שלש שלש – פולן מעלו. והכא את אמר חכין! אמר ליה: תפון מחתיכה

הֲרֵאשׁוֹנָה נִסְתַּיְימָה שְׁלִיחוֹתוֹ שֶׁל בַּעַל הַבַּיִת. בָּרַם הֲכֵא עַל כֵּל
הַיְיטָה וְהַיְיטָה נִסְתַּיְימָה שְׁלִיחוֹתוֹ שֶׁל בַּעַל הַבַּיִת! מַה נִּפְיַק
מִבִּינֵיהוֹן? הִיוּ לְפָנָיו שְׁנֵי כְּרִיִּים, אֶחָד נִתְקַן לְדַעְתּוֹ, וְאֶחָד נִתְקַן
שְׁלֵא לְדַעְתּוֹ.

רַבִּי יִרְמְיָה בְּשֵׁם רַבִּי יַעֲקֹב בֶּר אַחָא, בְּשֵׁם רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן לָקִישׁ:
אַתְיָא דְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר

[דף כ"א ע"ב]

בְּבֵית שְׁמַאי! בְּמַה דְּבֵית שְׁמַאי אוֹמְרִים: קְדָשׁוֹ מְדוּמָעִין, בֶּן רַבִּי
אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: קְדָשׁוֹ מְדוּמָעִין.

עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרַבִּי יוֹחָנָן – נִיחָא, אֶחָד מֵעֲשָׂרָה שָׁבוּ קְדִישׁ לְשֵׁם
תְּרוּמָה, וְהַשָּׂאָר, אֶחָד מֵעֲשָׂרָה תְּרוּמָה, וְהַשָּׂאָר טָבֵל טָבֵל
לְמַעֲשָׂרוֹת. לְפִיּוֹם בֶּן צְרִיף מֵימֵר: יוֹתֵר מִכָּאֵן – יַעֲשֶׂנָה תְּרוּמַת
מֵעֵשֶׂר עַל מְקוֹם אַחֵר.

עַל דַּעְתֵּיהּ דְּהוֹנְקִיָּה – קָשְׁיָא! אֶחָד מֵעֲשָׂרָה שָׁבוּ קְדִישׁ לְשֵׁם
תְּרוּמָה, וְהַשָּׂאָר, אֶחָד מֵעֲשָׂרָה שָׁבוּ תְּרוּמָה, וְהַשָּׂאָר טָבֵל טָבֵל
לְכָל, וְתַנְיִן: יוֹתֵר מִכָּאֵן – יַעֲשֶׂנָה תְּרוּמַת מֵעֵשֶׂר עַל מְקוֹם אַחֵר.

ויעשנה תרומת מעשר על מקום אחר! סבר הזקיה פהדא דתני רבי חייא. דתני רבי חייא: יותר מכאן – יעשנה תרומת מעשר על מקום אחר.

מאי מעמא דרבי ישמעאל? ראשית דגגד (דברים יח, ד). דין לראשית שיהא כדגן.

מניין שלא עשה ולא פלום עד שישיר מקצת? תלמוד לומר (במדבר טו, כא): מראשית – ולא כל ראשית.

הלכה ה'

מתני' בשלשה פרקים משערין את הפלפלה. בפבורות, ובפופות, ובאמצע הקיץ.

המונה – משובח. והמודד – משובח הימנו. והשוקל – משובח משלשתן.

גמרא מפני הוא משובח? אמר רבי חונה: משובח מן התורם מן האומד.

אָמַר רַבִּי חִינְנָא בְּרִיהַ דְּרַבִּי הֵלֵל: מִתְנַתָּא אָמְרָה בְּנִי! וְהִשְׁקֵל –
מִשׁוּבָּח מִשְׁלֹשֶׁתָן.

[דף כ"ב ע"א]

אָמַר רַבִּי חִינְנָא: תִּיפְתֵּר בְּשִׁלְשֶׁתָן, וְלִית אֶת שְׁמַע מִינָה כְּלוּם.
הִלְכָה ו' מִתְנִי' רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אֹמֵר: תְּרוּמָה – עוֹלָה בְּאֶחָד וּמֵאָה.
רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אֹמֵר: בְּמֵאָה וְעוֹד. "וְעוֹד" זָה – אֵין לוֹ שִׁיעוּר. רַבִּי
יוֹסִי בֶּן מִשְׁלֵם אֹמֵר: "וְעוֹד" – קָב לְמֵאָה סָאָה, שְׁתּוֹת לְמִדּוּמָע.
גְּמָרָא מַנִּיין שְׂאֵין עוֹלִין? אָמַר רַבִּי יוֹנָה: פְּתִיב מִכָּל חֶלְבוֹ אֶת
מִקְדָּשׁוֹ מִמְּנֹ. דְּבַר שְׂאֵת מֵרִים מִמְּנֹ, אִם יפול לְתוֹכוֹ – מִקְדָּשׁוֹ.
וְכַמָּה הוּא? אֶחָד מִמֵּאָה.

רבי אליעזר אומר: מוסיף סאה ומעלה. רבי יהושע אומר: מוסיף
 כל שהוא ומעלה. רבי יוסי בן משולם אומר: "ועוד" – קב למאה
 סאה, שתות – למדומע. והלכה כדבריו.

הלקה ז'

מתני' רבי יהושע אומר: תאינים שחורות – מעלות את
 הלבנות. והלבנות – מעלות את השחורות.

עיוגולי דבילה הגדולים – מעלין את הקטנים, והקטנים – מעלין
 את הגדולים.

העגולין – מעלין את המלפנים, והמלפנים – מעלין את העיוגולין.
 ורבי אליעזר אוסר.

ורבי עקיבא אומר: בידוע מה נפלה – אין מעלות זו את זו.
 וכשאינו ידוע מה נפלה – מעלות זו את זו.

פיצד? המשים תאנים שחורות והמשים לבנות, נפלה שחורה –
 שחורות אסורות ולבנות מותרות. נפלה לבנה – לבנות אסורות

ושחורות מותרות. וכשאינו ידוע מה נפלה – מעלות זו את זו.
ובזו רבי אליעזר מחמיר, ורבי יהושע מיקל.

וכן רבי אליעזר מיקל ורבי יהושע מחמיר, בדורם לימרא קציעות
על פי הכד ואינו יודע איזה היא. רבי אליעזר אומר: רואין אותן
באלו הן פרודות, ונתחתונות מעלות את העליונות. ורבי יהושע
אומר: לא תעלה עד שיהא שם מאה כד.

גמרא רבי איסי בשם רבי יוחנן: טעמא דרבי אליעזר, תאנים
שחורות שנפלו לתוך הקבנות – אוכל את הקבנות. והקבנות
מעלות את השחורות!?

אמר רבי לעזר: כך היה רבי ליעזר משיב את רבי יהושע:
והקבנות מעלות את השחורות!?

מילתה אומר: בידוע מה נפלה – מעלות זו את זו.

כהנא אומר: אין מעלות.

על דעתיה דכהנא, מה בין רבי יהושע לרבי עקיבא? בשידע
ושכח,

[דף כ"ב ע"ב]

על דעתיה דרבי יהושע – מעלה. על דעתיה דרבי עקיבא – אינו מעלה.

שמעון בר בא בשם רבי יוחנן: והוא שנפלה שחורה אחת לתוך שתים לבנות, כדי שתבטל ברוב.

רבי זעירא בעא קומי רבי מנא: לא מסתברא בתוך שלש. שאם תאבד אחת מהן – יהיו שם שתים! אמר ליה: ואיך אנא סבר בן.

בר פדיה אמר: מוחן ומתיר. ואף על גב דבר פדיה אמר: אין בלידה אלא ליזן ושמן בלבד. מודה הוא הקא שהן נבללות.

מילתהון דרבנן פליגא! כהנא שאל לשמואל: לא מסתברא בהדין מדומע דתנינן הקא – שרובה תרומה. אמר ליה: ואנא סבר בן. אלא תסלק לארעא דישראל – את שאיל לה.

בד סלק, שמע הקא דמר רבי יוסי בשם רבי יוחנן: ואפילו סאה שנפלה לתוך תשעים ותשע חולין.

אָמַר רַבִּי אֲבָהוּ: כָּד מְשִׁיב רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן לָקִישׁ אֶת רַבִּי יוֹחָנָן:
וְאוֹתָהּ סָאָה הִיא פּוֹמֶרֶת אֶת הַכֶּלֶ?

אָמַר לֵיהּ: כִּי עֵיגוּל בְּעֵיגוּלִין – דְּבַר בְּרִי הוּא שְׁתְּרוּמָה עֲלֵתָה
בְּיָדוֹ? וְאֵת אָמַר: קַל הוּא. וְאַף הָכָא – קַל הוּא.

וְיִתְבַּיְנֶיהּ: שְׁנַיִא עֵיגוּל בְּעֵיגוּלִין – שְׂכַבְר בְּמַלּוּ.

רַבִּי יוֹנָה וְרַבִּי יוֹסִי תְרוּוִיחוּן בְּשֵׁם רַבִּי זְעִירָא: אֲפִילוּ חִיטִּין
בְּחִיטִּין – טוֹחֲנֵן וּמַתִּיר.

[דף כ"ג ע"א]

הָיוּ לְפָנָיו עֲשָׂרִים תְּאֵנִים, וְנִפְלָה אַחַת לְתוֹכוֹ, וְאַבְדָּה אַחַת מִהֶן,
רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן לָקִישׁ אָמַר: סְפִיקוֹן בְּמַל בְּרוּב. רַבִּי יוֹחָנָן אָמַר:
בּוֹלֵן נַעֲשׂוּ הַזְּבִיחַ.

מודי רבי יוחנן: שאם תרם מהן על מקום אחר, או שריבה
ממקום אחר עליהן – שספיקון בטל ברוב.

רבי שמעון בן לקיש בשם רבי הושעיא: היו לפניו מאה וחמשים
חביות, ונתפתחו – מאה מותרות, וחמשים אסורות. והשאר
לכשיתפתחו מותרות.

אמר רבי זעירא: לא אמר אלא לכשיתפתחו. הא לכתחילה –
אסור.

רבי זעירא בשם רבי פדיה: תרומה אוסרת בודאה – במאה,
וספיקה – בחמשים. הא ששים לא? שבעים לא?

עד חמשים – צריכה רוב. מכאן ואילך – אינה צריכה רוב.

אמר רבי חונה: ביני מתניתין, עיגולי דבילה, הגדולים מעלין את
הקטנים – במשקל. וקטנים מעלין את הגדולים – במניין.

הבא – רבי אליעזר מחמיר ורבי יהושע מיקל.

[דף כ"ג ע"ב]

אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן: תַּנְיִין אֵינּוּן. נִמְצְאָתָּ אֹמְרִי: בְּיָדוּעַ – לֹא תַעֲלֶה, שְׂאִינּוּ בְּיָדוּעַ – תַּעֲלֶה; דְּבָרֵי רַבִּי אֱלִיעֶזֶר. רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אֹמְרִי: בֵּין בְּיָדוּעַ בֵּין בְּשְׂאִינּוּ יָדוּעַ – תַּעֲלֶה; דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר.

רַבִּי יְהוּדָה אֹמְרִי: בֵּין בְּיָדוּעַ בֵּין בְּשְׂאִינּוּ יָדוּעַ – לֹא תַעֲלֶה; דְּבָרֵי רַבִּי אֱלִיעֶזֶר. רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אֹמְרִי: בֵּין בְּיָדוּעַ בֵּין בְּשְׂאִינּוּ יָדוּעַ – תַּעֲלֶה. וְרַבִּי עֲקִיבָא אֹמְרִי: בְּיָדוּעַ – לֹא תַעֲלֶה. בְּשְׂאִינּוּ יָדוּעַ – תַּעֲלֶה.

לִיְמָרָא קִצְיָעוֹת שְׁדַרְסָה עַל פִּי חֲבִית, וְאִין יָדוּעַ חֵיכִין דְּרָסָה. עַל פִּי כְּוֹרֵת וְאִינוּ יָדוּעַ חֵיכִין דְּרָסָה. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אֹמְרִי: אִם יֵשׁ שָׁם מֵאָה לִיְמָרִין – תַּעֲלֶה, וְאִם לָאוּ – לֹא תַעֲלֶה. רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אֹמְרִי: אִם יֵשׁ שָׁם מֵאָה פּוּמִין – תַּעֲלֶה, וְאִם לָאוּ, הַפּוּמִין – אֲסוּרִין, וְהַשּׁוּלְיִים – מוֹתְרִין; דְּבָרֵי רַבִּי יְהוּדָה.

רַבִּי מֵאִיר אֹמְרִי: רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אֹמְרִי, אִם יֵשׁ שָׁם מֵאָה פּוּמִין – תַּעֲלֶה, וְאִם לָאוּ, הַפּוּמִין – אֲסוּרִין, וְהַשּׁוּלְיִים – מוֹתְרִין. רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אֹמְרִי: אֲפִילוּ יֵשׁ שָׁם שְׁלֹשׁ מֵאוֹת פּוּמִין – לֹא תַעֲלֶה.

הָדָא אָמְרָה: פּוּמִין – עָשׂוּ אוֹתָן כְּדָבָר שְׁדַרְבּוּ לְהִימְנוּת.

הָדָא מְסִייעָא לְרַבִּי יוֹחָנָן דּוּ אָמַר: תַּנְיִין אִינּוּן.

הָדָא מְסִייעָא לְמֵאן דְאָמַר: דְבָרֵי רַבִּי מֵאִיר – כָּל הַדְּבָרִים
מְקַדְשִׁין.

הָדָא אָמְרָה: דִּלְעַת, אָפִילוּ אֶחָד מִמַּאָה בְּה – אוֹסֵר.

דְרָסָה וְאִינוּ יוֹדַע הֵיכָן דְרָסָה – דְבָרֵי חַבְל: תַּעֲלָה. אָמַר רַבִּי
אֲבִין: וְצָרִיךְ שְׂיִהָא בְּכָל אַחַת שְׁנֵי לִימְרִין וְכָל שְׁהוּא – כְּדֵי
שְׁתִּיבְטֵל בְּרוּב.

הַלְכָה ח'

מתני' סָאָה תְרוּמָה שְׁנַפְלָה עַל פִּי מְגוּרָה וְקַפְאָה, רַבִּי אֱלִיעֶזֶר
אוֹמַר: אִם יֵשׁ בְּקִיפּוּי מַאָה סָאָה – תַּעֲלָה בְּאֶחָד וּמַאָה. וְרַבִּי
יְהוֹשֻׁעַ אוֹמַר: לֹא תַעֲלָה.

סָאָה תְרוּמָה שְׁנַפְלָה עַל פִּי מְגוּרָה, יְקַפְיָאָנָה. אִם כֵּן

יום ששי – כ"ז בסליו

[דף כ"ד ע"א]

לָמָּה אָמְרוּ תְּרוּמָה עוֹלָה בְּאַחַד וּמֵאַחַד? בְּשָׂאֵינוּ יוֹדְעֵ אִם בְּלוֹלוֹת
הֵן וְאִם לְאִיזוֹ הֵן נִפְלוּ.

שְׁתֵּי קוֹפּוֹת, שְׁתֵּי מְגוּרֹת, שְׁנַפְלָה סָאָה תְּרוּמָה לְתוֹךְ אַחַת מֵהֶן,
וְאֵינוּ יוֹדְעֵ לְאִיזָה מֵהֶן נִפְלָה – מַעֲלוֹת זוֹ אֵת זוֹ.

רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: אֲפִילוּ הֵן בְּשְׁתֵּי עֵיירוֹת – מַעֲלוֹת זוֹ אֵת זוֹ.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי: מַעֲשֶׂה בָּא לְפָנַי רַבִּי עֲקִיבָא בְּחַמְשֵׁים אַגּוּדוֹת שֶׁל
יָרֵק שְׁנַפְלָה אַחַת לְתוֹכָן, חֲצִייהָ תְּרוּמָה, וְאַמְרָתִי לְפָנָיו: תַּעֲלֶה.
לֹא שֶׁתְּרוּמָה עוֹלָה בְּחַמְשֵׁים וְאַחַד, אֲלֹא שֶׁהָיוּ שָׁם מֵאָה וּשְׁנַיִ
חֲצִיִּים.

גמרא מחלפא שיטתיה דרבי אליעזר! תמן הוא אומר:
התחזונות מעלות את העליונות. הכא הוא אומר: אם יש בקיפוי,
הא ארעייתא – לא!

רבי ירמיה, רבי חייה בשם רבי יוחנן, שמעון בר ווא בשם
בבאי: דברי רבי אליעזר – עשו אותו במרבה מזיד. רבי אילא,
רבי אסי בשם רבי יוחנן: דברי רבי אליעזר – עשו אותו בפאה
עולה מתוך מאה.

על דעתיה דרבי אסי – מותר לרבנות. על דעתיה דבבאי – אסור
לרבנות.

קפה וחוור וקפה, על דעתיה דרבי אסי – מותר. על דעתיה
דבבאי – אסור.

על דעתיה דרבי אסי – אף על פי שלא שיר. על דעתיה דבבאי
– והוא ששיר.

שתי קופות בשתי עליות, ושתי מגורות בעלייה אחת. אבל שתי
מגורות בשתי עליות – לא בדיא. מה בין קופות למגורות? קופות
– דרכן להתפנות. מגורות – אין דרכן להתפנות.

רבי זעירא, רבי חייא בשם רבי שמעון: היו לפניו שתי קופות, בזו המשים סאה ובזו המשים סאה, ונפלה סאה תרומה לתוך אחת מהן ואינו יודע לאיזה מהן נפלה – רצה להעלות מזו מעלה, מזו מעלה, מחצה מזו ומחצה מזו – מעלה.

[דף כ"ד ע"ב]

וכן שני מקואות, בזו עשרים סאה ובזו עשרים סאה, ונפלו שלשת לוגין מים שאובין לתוך אחת מהן ואינו יודע לאיזה מהן נפלו – רצה להוציא קוויה – פסולה. מזה מוציא, מזה מוציא, מחצה מזה ומחצה מזה – מוציא.

רבי סימון בשם בר פדיה: היו לפניו שתי קופות, בזו המשים סאה ובזו המשים סאה, ונפלה סאה תרומה לתוך אחת מהן וידוע לאיזה מהן נפלה, ואחר כך נפלה בשנייה ואינו יודע לאיזה מהן נפלה – אמר: למקום שנפלה הראשונה – שם נפלה השנייה. למה? שתולין קלקלה במקלקל.

ריבה על הידועה ובמלה, שונג – מעלה ומתיר, והשנייה – חזרה להוכיחה. נמצאו שתי סאין עולות מן מאה וחמשים!

סָאָה וּשְׁתֵּי קוּפּוֹת, בּוֹזוּ חַמְשִׁים סָאָה וּבּוֹזוּ חַמְשִׁים סָאָה, וְנִפְלָה
 סָאָה תְּרוּמָה לְתוֹךְ אַחַת מֵהֶן, וְאֵינּוּ יוֹדְעִים לְאֵיזָה מֵהֶן נִפְלָה, וְאַחַר
 כֵּךְ נִפְלָה שְׁנַיִיה וַיִּדְוַע לְאֵיזָה מֵהֶן נִפְלָה – אֵין אוֹמֵר לְמָקוֹם
 שֶׁנִּפְלָה שָׁם הַשְּׁנַיִיה, שָׁם נִפְלָה הָרֵאשׁוֹנָה.

רִיבָה עַל אַחַת מֵהֶן וּבִטְלָה, שׁוּגְג – מַעֲלָה וּמַתִּיר. וְהַשְּׁנַיִיה –
 אֲסוּרָה עַד שֶׁיִּרְבֶּה לָּהּ שׁוּגְג.

אָמַר: "מָה שְׁלֹמֶטוֹן תְּרוּמָה, מָה שְׁלֹמֶטוֹן חוּלִין". "מָה שְׁלֹמֶטוֹן
 חוּלִין, מָה שְׁלֹמֶטוֹן תְּרוּמָה" – לְדַעְתּוֹ הִדְבָּר תְּלוּי.

וְאֵף בְּמִקְוֵה בֵּן. אָמַר: "מָה שְׁלֹמֶטוֹן קוּוּיָה בְּשִׁירָה, מָה שְׁלֹמֶטוֹן
 קוּוּיָה פְּסוּלָה". "מָה שְׁלֹמֶטוֹן קוּוּיָה פְּסוּלָה, מָה שְׁלֹמֶטוֹן קוּוּיָה
 בְּשִׁירָה" – לְדַעְתּוֹ הִדְבָּר תְּלוּי.

אֵת אָמַר: קוּפּוֹת מַעֲלוֹת, וּמְגוּרוֹת אֵינָן מַעֲלוֹת. הֵיאָף עֲבִידָא?
 שְׁתֵּי מְגוּרוֹת בְּשְׁתֵּי עֲלִיּוֹת, וְנִפְלָה סָאָה תְּרוּמָה לְתוֹךְ אַחַת מֵהֶן
 – שְׁתֵּיהֶן אֲסוּרוֹת. רִיבָה עַל אַחַת מֵהֶן וּבִטְלָה, שׁוּגְג – מַעֲלָה
 וּמַתִּיר, וְהַשְּׁנַיִיה – לְכַשֵּׁירָבָה לָּהּ שׁוּגְג הִיא מוֹתֶרֶת. וְאֵינָה צְרִיבָה
 עֲלֶיהָ, שֶׁכִּבֵּר עֲלֶתָה תְּרוּמָה.

שַׁבַּת קוֹדֶשׁ – כ"ח בְּסֻלְיוֹ

[דף כ"ה ע"א]

תְּנִי: בְּלוּל – מַעֲלָה, וְשֹׁאֵינוֹ בְּלוּל – אֵינוֹ מַעֲלָה.

וְהֵא תְּנִינֵן: אָמַר רַבִּי יוֹסִי: מַעֲשֶׂה בָּא לְפָנַי רַבִּי עֲקִיבָא בְּחַמְשִׁים
אֲגוּדוֹת שֶׁל יֶרֶק שֶׁנִּפְלָה אַחַת לְתוֹכָן וְחֲצִיָּיהָ תְּרוּמָה, וְאָמַרְתִּי
לְפָנָיו: תַּעֲלָה. הֲרִי אֵינוֹ בְּלוּל – וּמַעֲלָה!

תּוֹיֵנוּ בְּעֵיִן לְמוֹמַר: דָּבָר שֶׁהוּא מִקְפִּיד עַל תַּעְרוּבָתוֹ – אֵינוֹ
מַעֲלָה, וְשֹׁאֵינוֹ מִקְפִּיד עַל תַּעְרוּבָתוֹ – מַעֲלָה.

הֵי אֵדָּע עֲבִידָא? קִישוּת טְמֵאָה שֶׁנִּפְלָה לְתוֹךְ מֵאָה קִישוּאִין טְהוֹרִין,
הֵאֵיל וְאֵינוֹ מִקְפִּיד עַל תַּעְרוּבָתוֹ – מַעֲלָה. הוֹבֶשֶׁר, הוֹאִיל וְהוּא
מִקְפִּיד עַל תַּעְרוּבָתוֹ – אֵינוֹ מַעֲלָה.

חֲדָרִן עֲלֵךְ הַמּוֹפְרִישׁ

פֶּרֶק חֲמִישִׁי

מתני' סָאָה תְּרוּמָה טְמֵאָה שְׁנַפְלָה לְפָחוֹת מִמָּאָה הוּלֵין, אוֹ
לְמַעְשֵׁר רֵאשׁוֹן, אוֹ לְמַעְשֵׁר שְׁנִי, אוֹ לְהִקְדֵּשׁ, בֵּין טְהוּרִין בֵּין
טְמֵאִין – יִרְקְבוּ.

אם טְהוּרָה הִיְתָה אוֹתָהּ סָאָה – יִמְכְּרוּ לַכֹּהֲנִים בְּדָמֵי תְּרוּמָה חוּץ
מִדָּמֵי אוֹתָהּ סָאָה.

וְאִם לְמַעְשֵׁר רֵאשׁוֹן נִפְלָה – יִקְרָא שֵׁם לְתְּרוּמַת מַעְשֵׁר.

וְאִם לְמַעְשֵׁר שְׁנִי אוֹ לְהִקְדֵּשׁ נִפְלָה – הָרִי אֵלָיו יִפְדּוּ.

וְאִם טְמֵאִין הָיוּ תְּחוּלִין – יֵאָכְלוּ נְקוּדִים אוֹ קְלוֹיֹת, אוֹ יִלוּשׁוּ בְּמֵי
פִירוֹת, אוֹ יִתְחַלְקוּ לְעִיפִיּוֹת, בְּדֵי שְׁלֵא יִהְיֶה בְּמִקּוּם אֶחָד בְּבִיצָה.

סָאָה תְּרוּמָה טְמֵאָה שְׁנַפְלָה לְמָאָה הוּלֵין טְהוּרִים, רַבִּי לִיעֲזָר
אוֹמֵר: תִּירוּם וְתִשְׁרַף. שְׁאֲנִי אוֹמֵר: סָאָה שְׁנַפְלָה – הִיא סָאָה
שְׁעֵלְתָהּ. וְחֲכָמִים אוֹמְרִים: תַּעֲלָה וְתֵאָכֵל נְקוּדִים אוֹ קְלוֹיֹת, אוֹ
תִלוּשׁ בְּמֵי פִירוֹת, אוֹ תִתְחַלַּק לְעִיפִיּוֹת, בְּדֵי שְׁלֵא יִהְיֶה בְּמִקּוּם
אֶחָד בְּבִיצָה.

סָאָה תְּרוּמָה טְהוֹרָה שֶׁנִּפְלָה לְמֵאָה הוֹלֵין טְמֵאִים – תַּעֲלָה וְתֵאָכַל נְקוּדִים אוֹ קְלִיּוֹת, אוֹ תְּלוּשׁ בְּמֵי פְּרוֹת, אוֹ תִּתְחַלֵּק לְעִיּוֹת, כְּדֵי שֶׁלֹּא יִהְיֶה בְּמִקּוּם אֶחָד פְּבִיּעָה.

גמרא סָאָה תְּרוּמָה טְמֵאָה כּו'. תַּנִּי רַבִּי חֵיָּא: טָבַל – מַעֲלָה. וְסָפִיחֵי שְׁבִיעִית – מַעֲלִין.

טָבַל מַעֲלָה – קוֹרָא שֵׁם לְמַעֲשָׂרוֹתָיו. וְסָפִיחֵי שְׁבִיעִית מַעֲלִין, וַיִּנְתְּנוּ לְאוֹכְלֵיהוֹן.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי: מִתְּנִיתִין

[דף כ"ה ע"ב]

אָמְרָה בֵּן! סָאָה תְּרוּמָה שֶׁנִּפְלָה לְפָחוֹת מִמֵּאָה – [לא] תַּעֲלָה. מִפְּנֵי שֶׁנִּפְלָה לְפָחוֹת מִמֵּאָה. הֵא מֵאָה – תַּעֲלָה, וְלֹא טָבַל הוּא?!

תַּמָּן תַּנִּינָן: מִדְּלִיקִין בְּפֶת וְשֶׁמֶן שֶׁל תְּרוּמָה.

הִזְקִיָּה אָמַר: לֹא שָׁנּוּ אֵלָּא פֶת וְשֶׁמֶן. הֵא שְׂאָר כָּל הַדְּבָרִים – לֹא. רַבִּי יוֹחָנָן אָמַר: לֹא שֶׁנִּיָּא, הִיא פֶת, הִיא שֶׁמֶן, הִיא שְׂאָר כָּל הַדְּבָרִים.

רבי יודן קפודקיא בעי: חיטין כפת? זיתים בשמן?

רבי שמואל בר נחמן בשם רבי יוחנן: המדליק כפת ושמן של תרומה – ישרפו עצמותיו.

רבי שמואל בר נחמן בעי קומי רבי יוחנן: מהו להדליק? אמר ליה: אדליק, ומה דנפל – לשבטא דנפל לה.

הכל מודים בשמן – שהוא מותר. דאמר רבי בא בר חייא בשם רבי יוחנן: לה דנתתו למשחה (במדבר יח, ח). למשחה – לגדולה. למשחה – לסיכה. למשחה – להדלקה.

ניחא טהורין ירקבו. טמאין ירקבו! על דעתיה דחזקיה – ניחא ירקבו. על דעתיה דרבי יוחנן – ידליק! סבר רבי יוחנן כהדא דרבי יוסי בן חנינא: שפא ימצא בהן עלייה.

